

Det finns risk för utslagning

Förslagen i den lönebidragsutredning som har presenterats riskerar att slå ut personer med funktionshinder från arbetsmarknaden. Under våren ska regeringen ta ställning till förslagen som innebär att den tid som lönebidrag kan utbetalas begränsas till fyra år, sänkt bidragsnivå för allmännyttiga organisationer från 90 till 80 procent samt bibehållande av det 13 år gamla bidragstaket på 13 700 kronor per månad.

Studieförbunden och andra ideella organisationer är stora och viktiga arbetsgivare för personer med funktionshinder och behov av särskilt stöd. När lönebidragsreglerna skärptes 1995 steg antalet varsel och uppsägningar i allmännyttiga organisationer kraftigt. Man hade begränsade möjligheter att klara de ökade kostnaderna. Om de nuvarande utredningsförslagen går igenom befarar Folkbildningsförbundet en likartad situation. Troligt är att många lönebidragsanställda hamnar i en spiral av lönebidragsanställning, uppsägning, arbetslöshet, ny lönebidragsanställning eller arbetslöshet och sjukskrivning.

Idag är endast drygt hälften av de med nedsatt arbetsförmåga sysselsatta, jämfört med två tredjedelar av befolkningen i stort. Det övergripande målet med lönebidragsanställningar är övergång till osubventionerat arbete, men mindre än 3 procent per år av de lönebidragsanställda går över till osubventionerade anställningar. Att försämra lönebidragsvillkoren i ett läge när arbetslösheten är relativt hög och arbetslivets krav omvitnat blir allt skoningslösare måste ur ett mänskligt och samhällsekonomiskt perspektiv vara dålig hushållning med resurser.

Studieförbundens och övriga ideella organisationers ekonomiska möjlighet att skapa nya jobb när lönebidraget upphör är ytterst begränsade. Följden blir ett allvarligt avbräck för den ideella sektorn, att arbetstillfällen för personer med nedsatt arbetsförmåga försvinner och kunskap går förlorad. Dessutom hamnar en redan utsatt grupp i en ännu svårare personlig situation.

Folkbildningsförbundet menar att en anställning med subvention är ett bättre alternativ än arbetslöshet eller sjukskrivning både ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och för den enskilde individen och arbetsgivaren. Därför bör lönebidrag kunna ges för en betydligt längre period än fyra år. Dessutom bör bidragsnivån för allmännyttiga organisationer fortsatt vara 90 procent. Här finns många lönebidragsanställda med svåra funktionshinder och de allmännyttiga organisationerna har ofta större möjligheter än andra arbetsgivare att särskilt utforma och anpassa arbetsuppgifterna för personer med nedsatt arbetsförmåga.

Att taket i lönebidraget ligger kvar på 1991 års nivå innebär att personer med funktionshinder och behov av särskilt stöd blir utestängda från en lång rad arbeten med högre lönenivåer. Folkbildningsförbundet uppmanar arbetslivsminister Hans Karlsson att verka för att underlätta för arbetsgivare att anställa personer med nedsatt arbetsförmåga, inte försvåra. En anställning skapar trygghet, ger breda sociala kontaktytor och möjlighet till en personlig utveckling. Värdefulla uppgifter utförs i studieförbunden och andra ideella organisationer genom anställda med lönebidrag. Detta har gynnat enskilda människor, folkbildningen och därmed samhället i sin helhet.

Åke Gustavsson
Ordförande Folkbildningsförbundet